

Briselē, 2021. gada 12. maijā
(OR. en)

8633/21

CT 63
ENFOPOL 177
COTER 61
JAI 519

"I/A" PUNKTA PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Iepr. dok. Nr.:	8036/1/21 REV 1
Temats:	Projekts – Padomes secinājumi par Covid-19 pandēmijas ietekmi uz terorisma un vardarbīga ekstrēmisma radīto apdraudējumu, tostarp ietekmi uz terorisma apkarošanas un vardarbīga ekstrēmisma apkarošanas iestādēm un to darbību – <i>apstiprināšana</i>

1. 2020. gada 7. decembrī toreizējā topošā prezidentvalsts Portugāle izsūtīja anketu par politiku radikalizācijas novēršanai un apkarošanai cietumos (CM 5237/20), lai novērtētu Covid-19 pandēmijas ietekmi uz terorisma un vardarbīga ekstrēmisma radīto apdraudējumu, jo īpaši uz terorisma apkarošanas un vardarbīga ekstrēmisma apkarošanas iestāžu darbībām.

2. Pielikumā pievienotais projekts Padomes secinājumiem "Covid-19 pandēmijas ietekme uz terorisma un vardarbīga ekstrēmisma radīto apdraudējumu, tostarp ietekme uz terorisma apkarošanas un vardarbīga ekstrēmisma apkarošanas iestādēm un to darbību" ir balstīts uz dalībvalstu atbildēm uz anketas jautājumiem, diskusijām Terorisma jautājumu darba grupas (*TWP*) 2021. gada 6. janvāra un 28. aprīļa sanāksmēs, dalībvalstu rakstiskajiem komentāriem, prezentācijām un novērtējumiem, ko veikušas dalībvalstis, kā arī *INTCEN* un Eiropols par šo tematu, Komisijas veikto darbu saistībā ar Covid-19 ietekmi uz novēršanas darbu ¹. un ES terorisma apkarošanas koordinators darbu ².
3. Secinājumi būtu jāskata arī saistībā ar Padomes 2021. gada 8. jūnijā plānotajām politikas debatēm "Covid-19 un cīņa pret noziedzību: gadu pēc" un Tiesībaizsardzības jautājumu darba grupas secinājumu projektu par to pašu tematu.
4. Pastāvīgo pārstāvju komiteja tiek aicināta apstiprināt vienošanos par pielikumā izklāstīto Padomes secinājumu projektu un iesniegt to Padomei apstiprināšanai.

¹ "Radikalizēšanās novēršana pandēmiju laikā" un "Stratēģiskās ievirzes par koordinētu ES pieeju radikalizācijas novēršanai 2021. gadā – prioritātes un galvenās darbības".

² "Terorisms koronavīrusa laikos: terorisma draudu attīstība Covid-19 krīzes rezultātā" (7838/1/20 REV 1).

PADOMES SECINĀJUMI PAR

Covid-19 pandēmijas ietekmi uz terorisma un vardarbīga ekstrēmisma radīto apdraudējumu, tostarp ietekmi uz terorisma apkarošanas un vardarbīga ekstrēmisma apkarošanas iestādēm un to darbību

Ievads

1. Eiropas Savienības Padome uzskata, ka terorisma draudi dalībvalstīm, lai gan tie joprojām ir augsti, Covid-19 pandēmijas rezultātā līdz šim nav palielinājušies. Tomēr teroristi dažas savas darbības ir vairāk pārorientējuši uz tiešsaisti, turklāt jau šobrīd ir vērojams, ka ir palielinājušies dažu grupu radikalizācija.
2. Padome atzīst, ka terorisma apkarošanas (TA) un vardarbīga ekstrēmisma apkarošanas (VEA) iestādēm nācās pielāgoties Covid-19 pandēmijas radītajiem apgrūtinājumiem un arvien vairāk lietot (drošas un efektīvas) tiešsaistes spējas.
3. Padome arī lēš, ka vidējā termiņā un ilgtermiņā Covid-19 pandēmijas sociālekonomiskās sekas, iespējams, var atstāt negatīvu ietekmi uz terorisma un vardarbīga ekstrēmisma draudiem, veicinot radikalizācijai labvēlīgas vides rašanos dažādos ideoloģiskos spektros.
4. Tādēļ Padome ir apņēmusies nodrošināt, lai dalībvalstu TA un VEA iestāžu rīcībā būtu adekvāti līdzekļi un instrumenti, kas tām ļautu nepārtraukti un efektīvi reaģēt uz terorisma un ekstrēmisma draudu attīstību.

Pašreizējais stāvoklis

5. Padome atzīmē, ka Covid-19 pandēmijas ietekme uz TA un VEA iestādēm ir bijusi atšķirīga; dažas izlūkošanas drošības dienestu un vairuma tiesībsardzības iestāžu darbības bija ierobežotas, piemēram, sanāksmes klātienē vai operatīvā darbība, savukārt citas kompetentās iestādes šādi ierobežojumi neskāra.

6. Padome uzsver, ka kopš pandēmijas sākuma tiešsaistes dimensija ir pieaugusi ne tikai tāpēc, ka daži teroristu un ekstrēmistu draudi arvien vairāk ir pārvirzījušies no fiziskas vides uz tiešsaistes vidi (piemēram, saziņa, finansēšana, propaganda, radikalizācija un vervēšana u.c.), un tie arvien vairāk pielieto plašu jauno tehnoloģiju un rīku klāstu (kriptovalūtas, šifrētas lietotnes, decentralizētas 3.0 tīmekļa vietnes u. c.), bet arī tāpēc, ka TA un VEA iestādes savā ikdienas darbā bija spiestas (vairāk) pārorientēties uz tiešsaistes darbībām.
7. Padome atzīst problēmas, ko Covid-19 pandēmijas situācija radījusi terorisma apkarošanas (TA) un vardarbīga ekstrēmisma apkarošanas (VEA) iestāžu ikdienas darbā, jo īpaši darbā ar klasificētu informāciju, un atzīst, ka TA un VEA tiešsaistes darbībās ir jāatrod pareizais līdzsvars starp operatīvo spēju un drošības garantēšanu, vienlaikus ievērojot noteikumus par klasificētas informācijas apstrādi.
8. Tomēr Padome norāda, ka, lai gan sanāksmes un darbības klātienē ir izšķiroši svarīgas TA un VEA darbībās, jo īpaši tad, ja tās ir balstītas uz "uzticēšanās attiecībām", arī tiešsaistē var panākt kopīgus centienus un savstarpēju sinerģiju, turklāt tas ļauj iestādēm ietaupīt laiku un saglabāt finanšu un vides resursus, ja vien konfidencialitātes prasības un tīkla drošība to pieļauj.
9. Lai gan Padome atzīst, ka Covid-19 pandēmijas rezultātā nav būtiski pieauguši islāmistu teroristu uzbrukumi, tomēr izskatās, ka vidējā termiņā un ilgtermiņā pandēmija un tās sociālekonomiskās sekas varētu radīt labvēlīgu augsni (dažādu ideoloģiju) ekstrēmistu vēstījumiem. Šajā sakarā būtu jānorāda, ka galēji kreisā spārna, galēji labējā spārna un islāmistu ekstrēmisma grupas jau šobrīd savos vēstījumos ir iekļāvušas Covid-19 tematiku. Turklāt būtu jāņem arī vērā apsvērumi par pandēmijas radīto nenoteiktību un satraukumu, kā arī par to, ka tiešsaistē tiek pavadīts vairāk laika, kas var vairost neaizsargātību pret vardarbīga ekstrēmisma vēstījumiem.

10. Padome atzīst, ka daži vardarbīgi koronavīrusa noliedzēju kustību un grupu atzari, kuriem ir pieslēgušies dažādu ideoloģisko novirzienu ekstrēmisti, iestājas pret valdību ieviestajiem Covid-19 izplatības ierobežošanas pasākumiem, un tas ar laiku var radīt drošības izaicinājumus, jo šīs grupas ir potenciāli spējīgas uz vardarbīgu rīcību, un tāpēc – atkarībā no to turpmākās attīstības –var būt vajadzīgi papildu centieni, lai pret tām vērstos.

Vajadzība rīkoties

11. Ņemot vērā situāciju, Padome atzīst darbu, ko dalībvalstis jau paveikušas savos valstu satvaros un ar savu kompetento iestāžu starpniecību, lai pastāvīgi atjauninātu izpratni un novērtējumu par teroristu un vardarbīga ekstrēmisma draudu tiešsaistes dimensiju, un aicina dalībvalstis šajā sakarā pastāvīgi dot brīvprātīgu ieguldījumu izpratnē un novērtējumā, sniedzot informāciju attiecīgajām ES struktūrām. Šajā sakarā un atbilstīgi savai kompetencei *INTCEN* un Eiropalam būtu jāturpina padziļināt novērtējums par pandēmijas ietekmi uz teroristu darbībām, kā arī par teroristu organizāciju un vardarbīgu ekstrēmistu grupu iespējamiem mēģinājumiem izmantot pašreizējo krīzi.
12. Padome AICINA dalībvalstis ātri praksē īstenot Regulas par to, kā novērst teroristiska satura izplatīšanu tiešsaistē, ³ noteikumus, un aicina Komisiju un ES vienību ziņošanai par interneta saturu, izmantojot to tehnisko un operatīvo lietpratību, sniegt pastāvīgu atbalstu dalībvalstīm.
13. Pamatojoties uz informācijas par teroristu un vardarbīga ekstrēmisma draudiem un citu tādu saistītu parādību kā sabiedrības polarizācijas, dezinformācijas un vardarbīgu koronavīrusa noliedzēju kustību tiešsaistes dimensiju, kā arī uz pašreizējām tehnoloģiju iespējām, kas, piemēram, saistītas ar mākslīgo intelektu, Padome UZSVER, ka vēl viens būtisks ievērtības cēlonis jautājums ir algoritmu ietekme un to loma radikalizācijas un vardarbīga ekstrēmisma veicināšanā ⁴.

³ [Ievietot publicēšanas datumu OV]

⁴ 12735/20: Algoritmiskās pastiprināšanas nozīme vardarbīga un ekstrēmistiska satura popularizēšanā un tā izplatīšanā platformās un sociālajos medijos (ES Terorisma apkarošanas koordinators 2020. decembra dokuments).

14. Dalībvalstis un Komisija tiek MUDINĀTAS turpināt centienus novērst visa veida nelikumīgu ekstrēmistu un teroristu propagandu, kūdīšanu uz vardarbību un nelegālu naida runas un vardarbīga ekstrēmisma finansēšanu, UZSVEROT svarīgo ieguldījumu, ko cīņā pret nelikumīgu saturu un tā pastiprināšanu var dot interneta pakalpojumu sniedzēju starpnieki, arī saistībā ar Digitālo pakalpojumu aktu, par kuru šobrīd notiek apspriešanās.
15. Padome arī atzīmē, ka lielāka uzmanība būtu jāpievērš jauniem apdraudējumiem un drošības riskiem, kā arī jauno tehnoloģiju radītajām iespējām. Tā uzsver ES inovācijas centra kā jaunu tehnoloģiju attīstības novērošanas centra un inovācijas virzītājspēka lomu, ko tas īsteno, tostarp saskaņā ar iesaistīto aģentūru pilnvarām dalībvalstu vajadzībām izstrādājot iekšējās drošības jomas standarta tehniskos risinājumus.
16. Jo īpaši, ņemot vērā Covid-19 pandēmijas radītos ierobežojumus un apgrūtinājumus, kā arī novērtējumu par to, ka daļa centienu un sinerģijas var norisināties tiešsaistē, Padome arī ATZĪST un UZSVER, ka – neatkarīgi no drošām sakaru platformām un sistēmām, ko kompetentās iestādes jau izmanto dalībvalstu un iekšējā sadarbībā – ir ārkārtīgi svarīgi turpināt izstrādāt drošas videokonferenču sistēmas, kas ļauj apspriest klasificētu informāciju. Padome arī ATZĪST, cik svarīgi ir turpināt izstrādāt drošus rakstiskas klasificētas informācijas apmaiņas kanālus.
